

Motion om att ta fram ett förslag för utvecklingen av Piazza Odenplan

Motion av Jan Jönsson, Björn Ljung och Christina Tufvesson (alla L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson, Björn Ljung och Christina Tufvesson (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att staden tar fram ett förslag för utvecklingen av Piazza Odenplan och att möjligheten att för trafik stänga av den del av Upplandsgatan som skär mellan Odenplan och Gustav Vasa kyrka utreds.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Fastighetsägarna i Stockholm och Region Stockholm. Trafikkontoret har valt att svara med kontorsyttrande.

Region Stockholm avstår från att svara på remissen och Fastighetsägarna i Stockholm har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret kan konstatera att en planering för en utveckling av platsen kan komma att bli aktuell först efter att Roslagsbanan till City är färdigbyggd.

Stadsbyggnadsnämnden vidhåller att Odenplans funktion som fungerande bytespunkt för kollektivtrafiken är central och måste vara funktionell, men att det i möjligaste mån bör förenas med en utveckling av platsbildningen.

Trafikkontoret är beroende av planerna från trafikförvaltningen och FUT, men kommer att arbeta med de möjligheter som finns under tiden som utbyggnaderna pågår.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd ser att platsen skulle kunna utvecklas mer genom grönska och aktiviteter, men ser också utmaningar kring Odenplans placering, utformning, underbyggnad och trafiksituation.

Stockholms Stadshus AB delar motionärernas ambition att Odenplan som central bytespunkt och viktig offentlig plats ska vara tryggt, attraktivt och funktionellt, men konstaterar samtidigt att ett fortsatt utvecklingsarbete kan prövas inom stadens ordinarie planering och de uppdrag som följer av stadens budget, där ett uppdrag omfattar att Stockholm Parkering i samråd med trafiknämnden ska utveckla och förbättra Odenplans cykelgarage med hänsyn till trivsel och trygghet.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Önskemål om mer grönska och aktivering av olika slag på Odenplan är en god intention och är något att i större omfattning åstadkomma på sikt men är i nuläget svårt med anledning av utbyggnaden av tunnelbanan och förlängningen av Roslagsbanan till City, vilket kommer kräva att delar av Odenplan periodvis kommer att vara uppgrävda. Däremot planerar trafikkontoret att till sommaren 2026 tillföra mera grönska och blomsterarrangemang på torget.

Bilaga

Motion om att ta fram ett förslag för utvecklingen av Piazza Odenplan, dnr KS 2025/644-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Det är positivt att kontoret delar vår grundläggande uppfattning: att staden ska eftersträva levande, trygga och attraktiva stadsrum. Just därför menar vi att frågan om Odenplans utformning inte kan lämnas därhän.

Odenplan är en av Stockholms mest centrala och trafikerade platser. Efter ombyggnationen i samband med Citybanan har platsen fått en funktionell roll som kollektivtrafiknod, men samtidigt förlorat i mänsklig skala och vistelsekvalitet. Den upplevs av många som hård, blåsig och ogästvänlig. Det är inte värdigt en plats som dagligen möter tusentals stockholmare och besökare.

Samtidigt har Odenplan ett unikt strategiskt läge i stadsdelen. Platsen är en central del i ett sammanhängande stadsrum som sträcker sig från Stockholms stadsbibliotek via det nya Läkarhuset, Studentpalatset och Observatorielunden, vidare över Odenplan

och fram till Gustav Vasa kyrka. Här möts kultur, utbildning, grönska, bostäder och stadsliv i en av innerstadens mest identitetsstarka miljöer. Odenplan är inte en isolerad trafikplats, det är en del av ett större urbant sammanhang som förtjänar en helhetssyn.

Kontoret hänvisar till en bedömning från 2010, där en förändrad trafikföring på Upplandsgatan ansågs olämplig med hänvisning till Odenplans roll som kollektivtrafikknutpunkt. Sedan dess har dock mycket hänt. Odenplan har etablerats som en av stadens viktigaste bytespunkter, och just därför finns det skäl att på nytt pröva hur platsen kan utvecklas för att bättre kombinera funktion och stadsliv.

Detta blir särskilt angeläget i ljuset av den senaste utvecklingen längs Norrtullsgatan och framväxten av Hagastaden. När innerstaden växer norrut och nya bostäder, arbetsplatser och forskningsmiljöer tillkommer, förändras också rörelsemönster och flöden. Odenplan blir då en ännu viktigare länk mellan den äldre stenstaden och den framväxande stadsdelen. Att stärka platsens kvalitet och sammanhang är därför inte enbart en lokal fråga, utan en del av ett större stadsutvecklingsperspektiv.

Att säkerställa en fungerande kollektivtrafik är självklart centralt. Men funktion och attraktivitet står inte i motsats till varandra. Tvärtom visar många europeiska städer att intensiva trafiknoder kan kombineras med grönska, vistelsezoner, torghandel och stadsliv.

Vår motion föreslår inte en förhastad omdaning, utan att staden ska ta fram ett förslag för utvecklingen av Odenplan samt utreda möjligheten att skapa en mer sammanhängande platsbildning mellan Odenplan och Gustav Vasa kyrka. Det är just en sådan prövning och analys som vi efterfrågar med utgångspunkt i Odenplans strategiska betydelse för hela stadsdelens och den växande stadens utveckling.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson, Björn Ljung och Christina Tufvesson (alla L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår att staden tar fram ett förslag för utvecklingen av Piazza Odenplan.

I motionen framförs att Odenplan efter Citybanans öppnande blivit en kall och ogästvänlig plats istället för en levande knutpunkt för stadsliv. Motionärerna framför att visionen för Odenplan ska vara ett levande tryggt och attraktivt stadsrum där människor väljer att uppehålla sig. I motionen så framhålls vikten av att skapa en sammanhängande yta framför Gustav Vasa kyrka genom att stänga av Upplandsgatan. Motionärerna föreslår att staden tar fram ett förslag för utvecklingen av Piazza Odenplan och att möjligheten att stänga av den del av Upplandsgatan som skär mellan Odenplan och Gustav Vasa kyrka för trafik, utreds.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Fastighetsägarna i Stockholm och Region Stockholm. Trafikkontoret har valt att svara med kontorsyttrande.

Region Stockholm avstår från att svara på remissen och Fastighetsägarna i Stockholm har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	4
Stadsbyggnadsnämnden.....	5
Trafikkontoret	6
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	7
Stockholms Stadshus AB	7
Reservationer m.m.	9

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktiges budget för år 2026 slår fast att Stockholm ska vara en stad för människor snarare än bilar. I budgeten finns också fler olika uppdrag för att skapa mer sammanhållna, levande och trygga platser. Stadsledningskontoret konstaterar att Odenplan för tillfället inte är en av dessa utpekade platser. Däremot så kommer trafiknämnden att tillföra mer grönska och blomster på torget under 2026.

Förslaget om att knyta ihop Gustav Vasa kyrka med torget på Odenplan har också tidigare motionerats. Då precis som nu bedömer stadsledningskontoret att en avstängning av Upplandsgatan inte är lämplig då gatan är en viktig del av kollektivtrafiksystemet och andra alternativa gator har begränsad kapacitet. Gatan är också utpekad som primärt stråk för busstrafiken i stadens kollektivtrafikplan.

Regionen tillsammans med staden planerar för att Roslagsbanan ska förlängas från Universitetet via Odenplan till T-centralen. Delar av Odenplan planeras därför som en byggarbetsplats under tiden för genomförandet. Stadsledningskontoret kan konstatera att en planering för en utveckling av platsen kan komma att bli aktuell först efter att Roslagsbanan till City är färdigbyggd.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som skrivs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 februari 2026 följande.

Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation av Björn Ljung (L), se Reservationer m.m.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret delar motionärernas syn att staden i stadsmiljön ska eftersträva levande, trygga och attraktiva stadsrum.

Stadsbyggnadsnämnden var inte djupt involverad i Odenplans utformning, eftersom det inte faller inom nämndens uppdrag, men var delaktig i kollektivtrafikutvecklingen, bland annat genom att möjliggöra de nya uppgångarna för den nya pendeltågsstationen. På samma sätt skulle nämnden behöva delta i eventuell utveckling av platsbildningen på Odenplan i det fall det kräver att en ändrad markanvändning genom en ändring av detaljplanen. Det skulle kunna bli fallet om en omfattande ändring av trafiklösningen, eller nya byggnader, skulle kräva en ändrad detaljplan.

Stadsbyggnadsnämnden besvarade 2010 en motion som föreslog att Gustav Vasa kyrka skulle knytas ihop med torget vid Odenplan. Nämnden bedömde då att en ändring av trafikföringen som innebär att gatumarken på den berörda delen av Upplandsgatan införlivas i Odenplan inte var lämplig. Motivet var att Citybanan, tillsammans med grön T-banelinje och ny spårbunden trafik norrut mot Solna, skulle göra Odenplan till en av de mest intensiva omstigningsplatserna för kollektivtrafikresenärer. En lösning som skulle flytta kollektivtrafiken från Upplandsgatan till närliggande gator bedömdes då inte lämplig. Samtidigt framhölls

att det inte omöjliggör ett arbete för en attraktiv platsbildning på torgytan, bland annat genom att beläggning och fysisk utformning kan skapa en bättre koppling mellan Gustav Vasa kyrka och Odenplan.

Stadsbyggnadskontoret kan inte bedöma om dessa trafikala förutsättningar har ändrats i nämnvärd grad. Kontoret kan också konstatera att det sedan dess också har aktualiserats en spårbunden koppling österut, till Östra station och sedan norrut mot nordostsektorn, i form av Roslagsbanans förlängning.

Kontoret vidhåller att Odenplans funktion som fungerande bytespunkt för kollektivtrafiken är central och måste vara funktionell, men att det i möjligaste mån bör förenas med en utveckling av platsbildningen.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Trafikkontoret är medvetet om att det finns önskemål om mer grönska och aktivering av olika slag på Odenplan och det är även något som kontoret ser goda möjligheter till på sikt. I nuläget är möjligheterna emellertid begränsade med anledning av utbyggnad av kollektivtrafiken.

Framförallt gäller det förlängningen av Roslagsbanan till City. Enligt trafikförvaltningen beräknas de första förberedande arbetena samt byggstart för arbetstunnlar påbörjas under 2028. Byggstart för själva järnvägsanläggningen beräknas till 2030, och därefter beräknas byggtiden till cirka tio år. Detaljerna kring avstängningar under byggtiden är inte klara ännu men troligtvis kommer busstrafik och annan motorfordonstrafik att behöva ledas om, och sannolikt delvis via Upplandsgatan. Utbyggnaden innebär också att stora delar av Odenplan periodvis kommer att vara täckt av schaktgropar.

Parallellt med att Roslagsbanan förlängs pågår planering och arbete med utbyggnad av Gröna linjen från Odenplan till Arenastaden. I dagsläget är trafikstart planerad till 2028. Region Stockholm har en egen förvaltning, förvaltning för utbyggd tunnelbana, FUT, som ansvarar för bygget av nya tunnelbanan.

Trafikkontoret är som sagt begränsade och beroende av planerna från trafikförvaltningen och FUT, men kommer att arbeta med de möjligheter som finns under tiden som utbyggnaderna pågår. Sommaren 2026 kommer kontoret till exempel att tillföra mera grönska och blomster på torget.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 februari 2026 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar åtgärder som bidrar till en grönare och trevligare stadsmiljö och som resulterar i en levande plats där människor stannar kvar.

Odenplan är en av Sveriges största kollektivtrafikknutpunkter där många människor passerar varje dag. I områdets omnejd finns det även många skolor, vilket medför att det är många barn och unga som också dagligen passerar platsen. Det är därför av största intresse att platsen är trygg och attraktiv.

Förvaltningen har en platssamverkan kring Odenplan, och ska under året bland annat genomföra analyser kring vilka behov av trygghetsskapande aktiviteter som är lämpliga att göra på platsen. Analysen kommer att genomföras i samverkan med trafikkontoret och synpunkter kommer att hämtas in bland annat genom medborgardialog.

Odenplan är en plats med mycket trafikljud och trafiken ligger också väldigt nära torget. Det medför både ljud- och säkerhetsmässiga utmaningar för aktivering, och att analysera behovet är därför väsentligt. Odenplan är även utpekad som en av stadens evenemangsplatser, och framkomlighet för stora flöden av människor är en viktig aspekt att ta hänsyn till. Platsen är idag delvis en naturlig samlingsplats eller startpunkt för många demonstrationer. Detta behöver också tas hänsyn till vid utveckling av platsen. Torgets utformning, funktion och underbyggnad påverkar möjligheterna för hur torget kan möbleras och vilken typ av grönska som kan tillföras.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen att platsen skulle kunna utvecklas mer genom grönska och aktiviteter, men ser också utmaningar kring Odenplans placering, utformning, underbyggnad och trafiksituation.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 18 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen delar motionärernas ambition att Odenplan som central bytespunkt och viktig offentlig plats ska vara tryggt, attraktivt och funktionellt.

Koncernledningen kan samtidigt konstatera att ett fortsatt utvecklingsarbete av stadsmiljön och det offentliga rummet kan prövas inom stadens ordinarie planering och de uppdrag som följer av kommunfullmäktiges budget för 2026. I detta ingår

också att Stockholm Parkering under 2026, i samråd med trafiknämnden, ska utveckla och förbättra Odenplans cykelgarage med hänsyn till trivsel och trygghet.

Underremisser

Skolfastigheter i Stockholms remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB bedömer att bolagets fastigheter inte berörs i sak, och har därför inte lämnat några inspel kring motionens förslag. Bolaget välkomnar dock initiativ som stärker barn och ungas tillgång till gröna miljöer.

Stockholm Parkerings remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Parkering ställer sig positivt till förslaget om att utveckla och förbättra Odenplan och skapa en mer levande miljö. Som en del av utvecklingen av Odenplan ska bolaget under 2026 i samråd med trafiknämnden utveckla och förbättra Odenplans cykelgarage med hänsyn till trivsel och trygghet. Trafiknämnden äger cykelgaraget och Stockholm Parkering arbetar på uppdrag av dem. I övrigt har bolaget inga synpunkter.

Reservationer m.m.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation av Björn Ljung (L)

Björn Ljung (L) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Det är positivt att kontoret delar vår grundläggande uppfattning: att staden ska eftersträva levande, trygga och attraktiva stadsrum. Just därför menar vi att frågan om Odenplans utformning inte kan lämnas därhän.

Odenplan är en av Stockholms mest centrala och trafikerade platser. Efter ombyggnationen i samband med Citybanan har platsen fått en funktionell roll som kollektivtrafiknod, men samtidigt förlorat i mänsklig skala och vistelsekvalitet. Den upplevs av många som hård, blåsig och ogästvänlig. Det är inte värdigt en plats som dagligen möter tusentals stockholmare och besökare.

Samtidigt har Odenplan ett unikt strategiskt läge i stadsdelen. Platsen är en central del i ett sammanhängande stadsrum som sträcker sig från Stockholms stadsbibliotek via det nya Läkarhuset, Studentpalatset och Observatorielunden, vidare över Odenplan och fram till Gustav Vasa kyrka. Här möts kultur, utbildning, grönska, bostäder och stadsliv i en av innerstadens mest identitetsstarka miljöer. Odenplan är inte en isolerad trafikplats, det är en del av ett större urbant sammanhang som förtjänar en helhetssyn.

Kontoret hänvisar till en bedömning från 2010, där en förändrad trafikföring på Upplandsgatan ansågs olämplig med hänvisning till Odenplans roll som kollektivtrafikknutpunkt. Sedan dess har dock mycket hänt. Odenplan har etablerats som en av stadens viktigaste bytespunkter, och just därför finns det skäl att på nytt pröva hur platsen kan utvecklas för att bättre kombinera funktion och stadsliv.

Detta blir särskilt angeläget i ljuset av den senaste utvecklingen längs Norrtullsgatan och framväxten av Hagastaden. När innerstaden växer norrut och nya bostäder, arbetsplatser och forskningsmiljöer tillkommer, förändras också rörelsemönster och flöden. Odenplan blir då en ännu viktigare länk mellan den äldre stenstaden och den framväxande stadsdelen. Att stärka platsens kvalitet och sammanhang är därför inte enbart en lokal fråga, utan en del av ett större stadsutvecklingsperspektiv.

Att säkerställa en fungerande kollektivtrafik är självklart centralt. Men funktion och attraktivitet står inte i motsats till varandra. Tvärtom visar många europeiska städer att intensiva trafiknoder kan kombineras med grönska, vistelseytor, torghandel och stadsliv.

Vår motion föreslår inte en förhastad omdaning, utan att staden ska ta fram ett förslag för utvecklingen av Odenplan samt utreda möjligheten att skapa en mer

sammanhängande platsbildning mellan Odenplan och Gustav Vasa kyrka. Det är just en sådan prövning och analys som vi efterfrågar med utgångspunkt i Odenplans strategiska betydelse för hela stadsdelens och den växande stadens utveckling.